

Sygn. akt I CSK 1170/22

POSTANOWIENIE

Dnia 2 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z powództwa „A.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przeciwko B. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 listopada 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 10 maja 2021 r., sygn. akt I AGa 28/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

„A.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o zasądzenie od B.G. kwoty 76 003,59 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot: 24 320,20 zł od 6 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty, 50 541,12 od 12 września 2019 r. do dnia zapłaty, 795,26 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, 347,01 zł od 24 września 2019 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Wyrokiem z 10 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił powództwo (pkt I) i rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt II).

Wyrokiem z 10 maja 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku, po rozpoznaniu apelacji A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., oddalił apelację (pkt 1) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku skargę kasacyjną wniósł powód zaskarżając go w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołał się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący sformułował dwa zagadnienia prawne.

Pierwsze z zagadnień dotyczyło interpretacji pojęcia wątpliwości spełnienia świadczenia przez drugą stronę ze względu na jej stan majątkowy w rozumieniu art. 490 § 1 k.c. w odniesieniu do sytuacji, w której strona mająca spełnić wymagalne świadczenie pieniężne, świadomie wstrzymuje jego spełnienie bez podstawy prawnej, mając dopiero zamiar podjęcia czynności, na podstawie których będzie mogła taką podstawę wykreować (w rozpatrywanym przypadku dotyczy to postawienia w stan wymagalności roszczenia wzajemnego o zapłatę kary umownej, odstąpienia od zawartych umów, oświadczenia o potrąceniu wzajemnych wierzytelności). Zdaniem skarżącego, powstaje pytanie czy takie działanie dłużnika – strony kupującej – można uznać za skuteczne kwestionowanie roszczenia wierzyciela – strony sprzedającej – o zapłatę wymagalnego świadczenia pieniężnego, wyłączające uprawnienie strony sprzedającej do powstrzymania się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego lub nie da zabezpieczenia.

Drugie z zagadnień dotyczyło interpretacji zasad rozkładu ciężaru dowodu w obrocie profesjonalnym, przy dochodzeniu przez sprzedającego roszczenia o zapłatę z umowy sprzedaży w sytuacji, w której kupujący zgłasza reklamację jakości towaru. Zdaniem skarżącego, Sąd II instancji oparł rozstrzygnięcie na błędnym uznaniu za słuszne ustalenia Sądu I instancji. Podstawą tego ustalenia był z kolei błędny pogląd Sądu II instancji, iż powód twierdząc, że towar spełniał parametry wynikające z zawartych umów powinien to udowodnić, czego nie uczynił. W ocenie skarżącego, w rozpatrywanej sprawie nie mamy do czynienia

z odwróceniem ciężaru dowodu. To pozwany związany był ciężarem udowodnienia okoliczności, na których opierał żądanie oddalenia powództwa, ponieważ są to fakty, z których wywodzi skutek prawny w postaci braku obowiązku zapłaty powodowi za sprzedany towar.

Ponadto, skarżący wyjaśnił, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ze względu na uzasadnione zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania, w szczególności poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 278 k.p.c. i bezzasadne oparcie stanowiącego podstawę zaskarżonego orzeczenia ustalenia, że dostarczone przez powoda zboże nie spełniało norm jakościowych, wyłącznie na podstawie przedłożonych przez pozwanego, a kwestionowanych przez powoda wydrukach wyników badań, podczas, gdy przedmiotowe ustalenie wymagało przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego posiadającego wiadomości specjalne z zakresu laboratoryjnego badania jakości zbóż.

Pozwany w odpowiedzi na skargę wniósł o odmówienie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, a zarazem doniosłe dla systemu prawa i nowe – w znaczeniu nierozwiązane dotąd w orzecznictwie. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz szczegółowego uzasadnienia (por. postanowienia SN z: 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; 26 września 2005 r., II PK 98/05; 10 stycznia 2019 r., I UK 503/17; 10 maja 2019 r., I CSK 627/18; 30 listopada 2020 r., IV CSK 363/20). Istotne zagadnienie prawne musi mieć charakter rzeczywisty, generalny i abstrakcyjny (por. postanowienia SN z: 16 września 2002 r., I PKN 691/01; 11 września 2014 r., III SK 22/11). Nie może być jednocześnie zagadnieniem pozornym, którego wyjaśnienie nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie SN z 26 września 2005 r., II PK 98/05).

Skarżący nie wykazał przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Sformułowane zagadnienia prawne nie spełniają powyższych wymagań, a wywody leżące u podstaw wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stanowią polemikę z prawidłowymi wnioskami Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

Po pierwsze, sformułowane zagadnienie prawne dotyczące interpretacji pojęcia wątpliwości spełnienia świadczenia przez drugą stronę ze względu na jej stan majątkowy w rozumieniu art. 490 § 1 k.c., nie jest nowe i nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W rzeczywistości skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku „brak zapłaty przez pozwanego za wcześniej wystawione faktury był spowodowany kwestionowaniem roszczeń powoda, a nie spowodowany wątpliwą sytuacją majątkową pozwanego”. Dalej Sąd II instancji zwrócił uwagę, że również przedstawiciel powoda „nie miał wątpliwości co do wypłacalności pozwanego”. W związku z tym, podnoszone przez skarżącego zagadnienie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i nie przyczyni się do rozwoju judykatury.

Po drugie, zagadnienie dotyczące rozkładu ciężaru dowodu także nie jest nowe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że ustalenie chwili powstania wad rzeczy – stosownie do art. 559 k.c. – wymaga każdorazowo uwzględnienia okoliczności rozpoznawanej sprawy. W tym zakresie „[k]westia ciężaru dowodu co do podstawy wyłączenia odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu rękojmi, wymaga bowiem uwzględnienia okoliczności konkretnej sprawy i dlatego nie nadaje się do tworzenia reguł generalnych” (wyroki SN z: 26 października 2000 r., II CKN 305/00; 16 grudnia 2014 r., III CSK 56/14). Nie można więc podzielić zapatrywania, że sformułowane zagadnienie prawne jest nowe i doniosłe dla rozwoju prawa.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa, których wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej

ma miejsce, gdy zarzucane uchybienia dotyczą kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa, które są widoczne *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy (por. postanowienia SN z: 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20; 23 czerwca 2017 r., II CSK 41/17; 1 marca 2013 r., I CSK 491/12; 21 lutego 2008 r., II UK 307/07; 8 marca 2002 r., I PKN 341/01). Skarżący w żaden sposób nie wykazał kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa, których wykładnia i stosownie nie budzi żadnych wątpliwości.

Na marginesie należy zauważyć, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania występującym w sprawie zagadnieniem prawnym (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), co do zasady wyklucza możliwość przyjęcia, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) (por. postanowienia SN z: 18 listopada 2020 r., III PK 192/19; 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 5 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. 2018 r. poz. 265).

[as]